

LYCKEBYÅN

- fåglar i Långasjön

Läge

Långasjön ligger intill kyrkan i samhället Långasjö cirka en mil sydväst om Emmaboda. Söder om sjön finns en vall med ett fågeltorn och söder om fågeltornet fortsätter sjön.

Långasjön ligger i ett våtmarksområde. Vattnet rinner norrut från Långasjön till Harebo och sedan vidare till sjön Törn. Därefter rinner vattnet via Linneforsbäcken till Lyckebyån.

Avrinningsområde heter det landområdet som samlar upp regnvatten till en å. Lyckebyån har ett stort avrinningsområde. Bjurbäcken, som rinner genom Emmaboda, och Gusemålabäcken, som rinner från sjön Ödevaten, är biflöden till Lyckebyån. Biflöden är mindre vattendrag som rinner ut i ett större vattendrag. Finns det bäckar eller åar där du bor?

Natur

Från början var Långasjön en cirka två km lång och 500 meter bred sjö väster om samhället. Den växte igen allt mer. 1983 fanns det bara en riktig sjö sydväst om kyrkan och en dypöl nordväst om kyrkan. Den södra sjön är 500 meter från öst till väst och 750 meter från norr till söder.

Alla sjöar växer igen fast olika fort. Till slut finns inget öppet vatten kvar. Varför är det så? På botten av en sjö bildas det dy. Vad är dy?

1983 – 1986 började man gräva i dypölen. Man ville få tillbaka en del av den gamla sjön. Det heter restaurera med ett fint ord. Långasjö sockens naturvårdsförening grävde ut en sjö som var ungefär 400 meter lång och bred. Sjöarna blev åtskilda för att man ska kunna gå runt den norra sjön. Avståndet mellan den grävda sjön och den naturliga delen av sjön blev 25 m.

En vandringsstig gjordes runt sjön. Den går på en jordvall cirka en meter över vattenytan. Mitt emellan sjöarna byggdes också ett fågeltorn.

Fågeltornet har tre våningar och är åtta meter över marken. Därifrån har man en fin utsikt över båda sjöarna. På vandrarhemmet i Långasjö kan man låna en tubkikare om man vill

spana långt ifrån tornet. Hur ser en tubkikare ut? Varför är en tubkikare bättre än en vanlig kikare när man kikar långt? Varför är det ett stativ på en tubkikare?

Norra Långasjön har ett lusthus närmast kyrkan. På en målning i lusthuset kan man se en del av fåglarna som finns i Långasjön. Det är konstnären Staffan Brattström som har gjort målningen.

Det är mysigt att sitta i lusthuset och titta ut på sjön när det regnar. Vad är ett lusthus?

Runt Långasjön växer både lövskog och granskog. Närmast kyrkan växer bokskog. Känner du igen några olika lövträd från lövskogen?

Vid stränderna växer mest vass utom vid badplatsen. Där finns det gräsmattor.

Runt Södra Långasjön växer mycket vass runt stränderna. Dessutom finns stora videbuskar och starrtuvor. Ute i sjön finns vassruggar. Vet du vad starr är?

Fåglarna

Vid den norra delen av Långasjön finns inte lika många olika sorters fåglar som vid den södra delen. Kan du komma på vad det beror på? Fundera på det och diskutera med dina kompisar. Tänk på hur områdena ser ut och hur de används.

Långasjön är inte stor och har inget rinnande vatten. Det gör att isen ligger kvar längre på våren. I slutet av mars är sjön isfri. Det är flest fåglar mellan mitten av mars och midsommar. På våren är det lättast att upptäcka fåglarna. Det är då de sjunger. Varför sjunger fåglar egentligen?

Nu ska ni få veta vilka fåglar som finns i Långasjön under ett år. Vill ni veta mer om de olika fåglarna, kan ni läsa om dem på tre olika faktablad som finns i Lyckebyåns faktaserie. Dessa heter: ”Lyckebyån - fåglar i vattnet”, Lyckebyån - fåglar runt omkring” och Lyckebyån - fåglar vid vattnet”.

En del fåglar finns runt Långasjön hela året. Det är t.ex. duvhök, sparvhök, kattuggla, hornuggla, pärluggla, sparvuggla, gröngöling, spillkråka, större hackspett, mindre hackspett, korp, stjärtmes, grönsiska och pilfink.

Den norra delen är lättast att hålla koll på. När isen försvinner kommer gräsand, sothöna, kanadagås och knipa. De bor i sjön. Enkelbeckasin och morkulla bor intill och spelar över sjön. Man kan också se fiskmåsar, skrattmåsar och brun kärrhök över den norra delen, men de bor i den södra. I bokskogen rastar enorma flockar med bergfinkar och bofinkar. Dessutom kommer starar och olika trastar. Tillsammans gör det att luften är full av fågelljud.

Längre fram på våren kommer också sävsparv och rörsångare till Långasjöns norra del.

Den södra delen är svårare att hålla koll på eftersom den är större och har mycket buskar och vassar. Långasjön är inte någon rastsjö. Fåglarna som kommer dit är de som ska bo där. Först kommer trana, sothöna, vattenrall, sångsvan, knipa, gräsand, kricka, brun kärrhök, tofsvipa, enkelbeckasin och skrattmå. Senare kommer svarthakedopping, rörsångare och sävsparv. Ibland kommer det ovanliga fåglar som rördrom 1989 eller trastsångare 2000.

På sommaren är det många fåglar som besöker Långasjön tillfälligt, fast de bor en bit ifrån. Det är t.ex. häger, fiskgjuse, lärkfalk, fisktärna, skogsduva, tornseglare, backsvala, hussvala och ladusvala.

Kanadagässen i norra Långasjön är inte omtyckta. De går omkring på gräsmattorna vid badplatsen och betar gräs. Samtidigt bajsar de väldigt mycket kring bryggorna.

Skrattmåsaarna i södra Långasjön är många, cirka 100 par. Det är en av de största kolonierna i hela Lyckebyåns område. Skrattmåsans läte fyller luften och hörs lång väg. En del människor tycker att det är ett störande ljud.

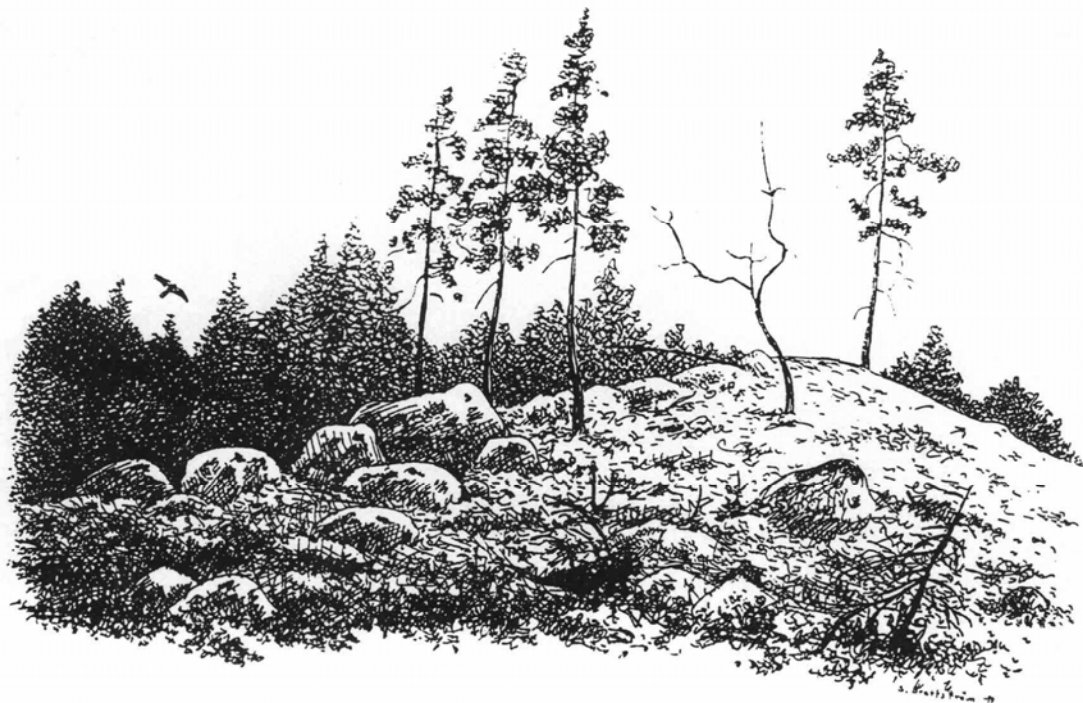
I sjöar och dammar med rinnande vatten försvinner isen först. I bottenfrusna skogstjärnar ligger isen kvar längst. Varför är det så?

Runt den norra delen av Långasjön rör sig människor hela året. Därför trivs bara vissa fåglar där. Kan du några fåglar som är ganska tama och som tycker om att bli matade?

Kanadagässen och skrattmåsen stör en del människor. Vad kan man göra åt det? Kan man bestämma vem som har mest rätt att vara vid sjöarna, fåglarna eller människorna?

Karta över Långasjö

Detta blad ingår i en serie om Lyckebyåns natur, kultur och miljö utgiven av Lyckebyåns vattenförbund. Materialet vänder sig i första hand till elever i grundskolan. På vår hemsida finns mer information om Lyckebyån och förbundets verksamhet. Vill du veta mer om fåglar kan du kontakta din lokala fågelklubb eller ornitologiska förening.